

ПДВ вимогам законодавства та законності застосовуваних спеціальних режимів оподаткування ПДВ, що пов'язані з відображенням податку на додану вартість у податкових накладних, реєстрі отриманих і виданих податкових накладних, податковій звітності та інших об'єктах експертного дослідження; 3) завдання, пов'язані з визначенням достовірності відображення операцій за розрахунками з ПДВ в бухгалтерському обліку та звітності, які можуть стосуватися правомірності нарахування податкового кредиту, процесу формування та коригування його суми; дати виникнення податкових зобов'язань, правильності їх нарахування за певними операціями; відшкодування податку на додану вартість, терміну його сплати, а також специфіки оподаткування окремих операцій та звільнених від оподаткування ПДВ.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 - VI – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>
2. Федчишина В.В. Методика експертного дослідження у справах з податку на додану вартість // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць / Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Випуск 2 (17). – Житомир: ЖДТУ, 2010. – С. 346-353

Бречко О.В.

кандидат економічних наук, доцент

Романишин М.Ф.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ВИДИ ЕКСПЕРТИЗ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ПІДАКЦИЗНИМИ ТОВАРАМИ

Надмірне регулювання та контроль за обігом підакцизних товарів створює умови для збільшення вартості адміністрування як для держави, так і самих платників податків, зниження ділової активності, обмеження зростання суміжних галузей економіки, активації тіншових процесів. У процесі розслідування незаконного обігу підакцизних товарів виникає необхідність у призначенні та проведенні низки судових експертиз залежно від виду підакцизних товарів. Законодавством чітко визначено перелік таких товарів, відповідно до якого й обирають конкретний вид судової експертизи.

Використання спеціальних знань у вигляді результатів судових експертиз під час розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом підакцизних товарів, відіграє вирішальну роль, оскільки висновки експертів слугують доказами у кримінальних провадженнях. Це пов'язано з тим, що сама собою виявлена інформація мало що означає для розслідування, а от її вивчення та дослідження особою, яка володіє спеціальними знаннями з конкретної галузі, уможлиблює виявити та зафіксувати у висновку експерта факти невідповідності державним стандартам, різні порушення законодавства тощо. У процесі розслідування незаконного обігу підакцизних товарів виникає необхідність у призначенні та проведенні низки судових чи економічних експертиз залежно від виду підакцизних товарів, визначених Податковим кодексом України [1]. Сьогодні законодавець дає чіткий перелік таких товарів, відповідно до якого й обирають конкретний вид судової експертизи. Однак не всі слідчі ознайомлені з видами судових експертиз та їх можливостями, і це пов'язано з їх великою кількістю. Тому виникає необхідність у науковому вивченні питання видів судових експертиз, які призначаються під час розслідування розглядуваних злочинів.

До завдань фінансово-економічної експертизи відноситься встановлення документальної обґрунтованості аналізу: 1) показників фінансового стану (платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості тощо); 2) структури майна та джерел його придбання; 3) стану та інтенсивності використання оборотних активів і джерел їх формування; 4) джерел власних коштів і фінансових результатів діяльності; 5) загальногосподарських і спеціальних фондів; 6) реальності розрахунків із дебіторами і кредиторами; 7) витрат, цін як чинників фінансової стабільності, безбитковості тощо [2].

До предмета судово-бухгалтерської експертизи належить дослідження закономірностей утворення і відображення інформації у бухгалтерському та податковому обліку за господарськими операціями у кримінальних справах, що перебувають у провадженні досудового розслідування чи суду.

Серед криміналістичних видів судових експертиз, що призначаються у процесі розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом підакцизних товарів, часто призначається технічна експертиза документів для встановлення: 1) способу виготовлення марок; 2) способу внесення у них змін; 3) типу, системи, марки, моделі та інших кваліфікаційних категорій друкарської техніки, а також ідентифікація цих засобів за відбитками їх знаків; 4) дослідження матеріалу марки (паперу, барвника, які використовувалися для підроблення марок акцизного податку) [3].

Також у розслідуванні розглянутих злочинів може виникнути необхідність в експертному дослідженні вилученої документації підприємства, що здійснювало незаконне виготовлення підакцизних товарів. Однак не на предмет відповідності чи законності бухгалтерської документації, що входить у завдання судово-економічної експертизи, а на предмет встановлення факту та способу внесення змін до його змісту, а також питання ідентифікації печаток, штампів, факсиміле за їх відбитками, встановлення давності виконання документа чи його штрихів тощо.

Трасологічна експертиза також широко застосовується у розслідуванні злочинів, пов'язаних із незаконним обігом підакцизних товарів, оскільки їх скоєння передбачає залишення низки слідів як самими злочинцями (сліди рук, ніг, взуття, транспортних засобів тощо), так і внаслідок підробки, виробництва підакцизних товарів. Трасологічні методики дозволяють встановлювати номер виробу, факт та спосіб змінення зображень, видалені рельєфні маркувальні позначення на різноманітних об'єктах.

Для дослідження вилучених підакцизних товарів велике значення має експертиза матеріалів, речовин і виробів. У її межах проводяться такі види досліджень: речовин хімічних виробництв та спеціальних хімічних речовин, металів і сплавів, спиртовмісних сумішей, нафтопродуктів і паливно-мастильних матеріалів тощо.

Ще одним видом експертизи є товарознавча, яка по факту є це дослідженням товарів для визначення їх якості, а також відповідності чинним стандартам. Вона вирішує питання про складові частини або компоненти сировини і готової продукції, її масу, об'єм, розміри, якість, асортимент і ґатунок, відповідність вимогам стандартів [2].

Всі зазначені види експертизи є достатньо вагомими при експертних заключеннях і висновках з метою регулювання сфери обігу підакцизних товарів.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями станом на 20 листопада 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.
2. Експертизи в судовій практиці / за заг. ред. В.Г. Гончаренка. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 388 с.

3. Поляруш А. Можливості деяких судових експертиз, що призначаються у процесі розслідування злочинів, пов'язаних з незаконним обігом підакцизних товарів / Підприємство, господарство і право, №8, 2017, с.185-188

Бурденюк Т. Г.

кандидат економічних наук, доцент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ДАНИМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

У зв'язку з посиленням інтеграційних процесів перед вітчизняними підприємствами постає проблема підвищення ефективності їх ефективності та конкурентоспроможності на світовому ринку товарів і послуг. Сьогодні в Україні відсутня загальноприйнята методики аналізу ефективності діяльності підприємств різних видів економічної діяльності. Для вирішення даної проблеми науковці та практики застосовують ряд різновекторних підходів, які розкривають ті чи інші аспекти ефективності. Сучасні тенденції розвитку економічних відносин визначають необхідність розробки комплексного підходу до аналізу ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств за даними їх публічної фінансової звітності. У національній економіці, на жаль, більшість рішень оперативного, тактичного і стратегічного характеру не завжди ухвалюються на основі складених і підтверджених балансів. Вони у поєднанні з іншими формами фінансової звітності є джерелом інформації, яке здатне забезпечити прозорість і ефективність взаємовідносин у сфері господарювання.

У категорії ефективність виробництва втілена об'єктивна дія економічних законів, яка проявляється в отриманні результатів виробничого процесу, вищих, ніж здійснені для цього витрати. Економічна ефективність показує кінцевий корисний ефект від застосування живої праці, засобів виробництва, а також їх сукупних вкладень в процесі взаємодії.

При визначенні сутності категорії ефективності діяльності підприємства у різних авторів відсутнє єдине трактування критерію. Це свідчить про недоліки у розробці теорії, зокрема, у виявленні сутності досліджуваного поняття. Критерій ефективності діяльності підприємства повинен правильно і найбільш повно відображати сутність досліджуваного явища. Для оцінки ефективності діяльності підприємства та її виміру застосовують критерій, який характеризує ефективність з якісного боку. З наукової точки зору критерій – це властивість і якість ефективності, ознака, яка відображає найістотнішу її суть і є основним принципом оцінки.

Дослідження науково-методичних підходів до оцінки та аналізу ефективності діяльності підприємства, дає змогу умовно розмежувати існуючі методики за інструментарним критерієм на такі [1, с.325]:

– традиційна фінансово-орієнтована концепція оцінки ефективності (базується на показниках фінансової звітності, вважаючи, що результати діяльності компанії якнайкраще і найповніше відображаються у фінансових результатах та показниках, розрахованих згідно із наявними даними);

– стратегічно-орієнтована концепція визначення ефективності (базується на тісному взаємозв'язку системи оцінки різних сторін діяльності організації із стратегічними завданнями; використовується як оціночний інструментарій, як система стратегічного